

ÅRSPLAN

2022- 2025

Kalvsjø Barnehage

Et eventyrlig sted

INNHOOLD

Barnehagens formål og innhold	2
Barnehagene i Lunner	3
Presentasjon av barnehagen	4
Barnehagens visjon og verdier	5
Satsingsområder/fokusområder	6
Barnehagens fagområder	9
Lek	12
Barns medvirkning	15
Danning gjennom omsorg, lek og læring	16
Tilvenning og tilknytning	18
Plan for overgang barnehage – skole	19
Foreldresamarbeid	21
Samarbeid med andre instanser	17
Dokumentasjon og vurdering av praksis	23
Forebyggende plan.....	24
Årshjul for markering av dager.....	26
Kontaktinformasjon	28

BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOOLD

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (barnehageloven §1, formål).

Alle barnehager er pålagt gjennom lov og Rammeplan å skrive en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med områdene i rammeplanen. De kommunale barnehagene i Lunner har en felles mal for årsplan.

Kapitlene i årsplanen er delt opp slik at de først sier noe om det generelle, deretter blir det beskrevet hvordan det gjøres i den enkelte barnehage.

BARNEHAGENE I LUNNER

Barnehagen er barnas første møte med samfunnet utenfor familien. I samarbeid med foreldrene legges grunnlaget for livslang læring. Barna danner relasjoner til ulike mennesker, med verdier som likeverd og toleranse. Med mye humor, omsorg, lek og samvær med andre barn og voksne, gjør vi dem rustet til å takle utfordringer de møter senere i livet. Livet skal være allsidig med mange muligheter, og det er hos oss det begynner.

Trygt og godt barnehagemiljø for alle

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette»

Rammeplan s.11

Det er nulltoleranse mot krenkelser, jfr Barnehageloven §41

Alle som arbeider i barnehagen skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det, og melde fra dersom de får kjennskap/mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø

Tidlig innsats

Tidlig innsats handler om barnehagens kunnskap og kompetanse innen barns utvikling, psykososialt barnehagemiljø og et godt foreldre samarbeid.

Barna skal få støtte og hjelp til å oppfatte hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre barn og voksne.

Barnehagen skal arbeide forebyggende og systematisk med det psykososiale barnehagemiljøet, for å sikre at alle barn har et trygt og godt barnehagemiljø.

Barnehagen har ansvar for å etablere et godt samarbeid med foreldrene.

Et av hovedmålene med tidlig innsats i barnehagen er å bidra til at utfordringene ikke utvikler seg og forsterker seg videre i opplæringssystemet.

Visma Min Barnehage (App)

Barnehagen bruker appen **Min Barnehage** for kontakt mellom foreldre og barnehagen.

Med Min Barnehage kan du enkelt:

- Motta og sende meldinger til barnehagen
- Registrere fravær, ferie ol.
- Motta dagbok som forteller om barnets små og store opplevelser i barnehagen, i form av tekst og billedeling
- Gi eller avslå samtykker

Info rundt appen får du ved oppstart

Lunner kommune har 5 kommunale barnehager

- Eventyrskogen barnehage (Harestua)
- Harestua Arena barnehage
- Gamleskolen barnehage (Grua)
- Roa barnehage
- Kalvsjø barnehage

PRESENTASJON AV BARNEHAGEN

Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng. (Rammeplan kap. 1)

Kalvsjø barnehage ligger flott til på Kalvsjø med skogen og Kalvsjøtjernet i vårt nærområde.

Barnehagen har plass til 50 barn i alderen 3-6 år og 30 barn i alderen 0 – 2 år. Vår åpningstid er fra kl. 07.15-16.45 hver dag. Barnehagen er delt inn i 5 avdelinger med de yngste barna på avdelingene Rubin, Smaragd og Opal og de eldste barna på avdelingene Ametyst og Safir.

Barnehagen legger til rette for lek og aktivitet ute og inne for alle barna i barnehagen. Organisering og planer deles via appen "Min barnehage".

I vårt nærområde har vi en fin grillhytte som ligger idyllisk til ved Myrastua ovenfor Bjøralt gård. Her er det muligheter til både fin- og grovmotoriske aktiviteter, med skog og jorder som nærmeste lekeplass og læringsarena. Om vinteren er det fine akebakker og skiløyper i området ved grillhytta vår.

I barnehagen har vi også både lavvo og gapahuk. De brukes daglig til frilek og uteaktiviteter. Utenfor er det bål plass, der kan vi lage mat og varme oss!

Barnehagen har egen gymsal som brukes til planlagte aktiviteter med barna, til fellessamlinger og til frilek.

BARNEHAGENS VISJON OG VERDIER

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. (Rammeplan kap.1)

Kalvsjø barnehage – Et eventyrlig sted!

Hver dag i Kalvsjø barnehage skal være som et eventyr, der lek, fantasi og virkelighet møtes.

Det skal være spennende å komme i barnehagen, der ingen dag er lik. Vi skaper positive opplevelser og gode minner, og barnehagen skal være et godt sted å være. Her skal barn få leke, utvikle seg og oppleve mestring.

I barnehagen skal barna ha gode venner som de gleder seg til å møte. For at alle skal få delta i det eventyrlige felleskapet må de voksne se hvert enkelt barn og gi positiv oppmerksomhet.

For å skape trygghet har vi en fast rytme på dagen, men innenfor den skal det være relativt fritt å utforske, undre seg, leve seg inn i en annen verden. Med utgangspunkt i barnas interesser og behov, skal glede, alvor, lek og læring prege innholdet i hverdagen til barna.

Vi bruker nærmiljøet og skogen til turer og utforsking, der fantasien får utløp og barna får spennende opplevelser.

Vi legger til rette for variert lek og aktiviteter, er til stede der barna er og gir trygghet og omsorg. Vi deltar i leken, finner på aktiviteter, er kreative og inkluderer alle. Vi bruker barnehagens mangfold til å lære av hverandre og gjøre hver dag spennende og eventyrlig. Sammen med barna skal vi tørre å gjøre noe nytt og undre oss sammen. I lek kan barn og voksne glemme virkeligheten og leve seg inn i en felles fantasiverden.

Hos oss er det et eventyrlig, trygt og godt barnehagemiljø hvor vi samarbeider mot felles mål.

Verdiene våre:

Kulturbevisst:

- Vi tar vare på egen kultur og tradisjon, og bruke nærmiljøet og lokal historie. Vi er nysgjerrige og åpne for andres kultur som finnes i barnehagen og nærmiljøet
- Vi legger til rette for at barna medvirker i egen kulturskaping og skaperglede, og at barnekulturen kan gå i arv i barnehagen. Barna skal få skape sitt eget uttrykk.
- Vi setter oss inn i den barnekulturen som formidles i dag, f.eks. gjennom barne-tv

Eventyrlysten:

- Hver dag i barnehagen skal være et nytt eventyr, med magiske opplevelser, god stemning og hvor vi skaper gode minner
- Vi tar barnas perspektiv, følger deres initiativ og lar oss rive med i barnas fantasiverden
- Hos oss er det rom for å være spontan nysgjerrig, utforskende og undrende
- Vi bruker uteområdet og nærmiljøet for alt det er verdt

Framtidsrettet:

- Vi tenker på at barn vokser opp i dagens samfunn
- Vi er en lærende barnehage som er i kontinuerlig utvikling, er åpne for endringer og følger med i tiden
- Vi holder oss faglig oppdatert gjennom faglitteratur, kurs og arbeid med fokusområder i barnehagen
- Det vi gjør i dag, skal være bærekraftig, til det beste for fremtiden.

SATSINGSOMRÅDER/FOKUSOMRÅDER

Alle barnehagene i Lunner velger fokusområder som barnehagen jobber ekstra med over en periode. Valg av fokusområder gjøres på bakgrunn av føringer fra rammeplanen, barnehageforskning, samfunnsutvikling og innovativ tenkning. Gjennom arbeid med satsningsområder ønsker vi å utvikle kompetansen til de ansatte i barnehagen og øke kvaliteten på det tilbudet vi gir.

HJERNEVENNLIG BARNEHAGE!

I årene 2022-2025 skal vi ha fokus på hjernen og dens funksjoner/utvikling. Målsettingen er å lære om hvordan utviklingen i hjernen skjer, hvordan jeg blir til meg og du til deg. I denne prosessen vil vi tilegne oss kunnskap om hjernens oppbygning, hvorfor er kostholdet, søvn og stress avgjørende faktorer for utviklingen til ett barn? Vi skal også se på den motoriske utviklingen, følelsene, sansene våre og språkutviklingen.

Kunnskap om hjerneutviklingen hos barn og unge har de siste tiårene vært i sentrum hos hjerneforskere. Den teknologiske utviklingen har gjort at man kan se fysiske forandringer i hjernen, når ett individ mottar ny informasjon som fører til ny læring.

Hjernens utvikling

Allerede i den prenatale perioden starter utviklingen av hjernen seg. Det dannes ett nettverk av nevroner og synapser, som reduseres og økes i løpet av livet. Vi skal se nærmere på denne utviklingen og hvilken betydning det har for læringsprosessene til ett barn. Hjernen sammenliknes ofte som ett hus, med to etasjer og trappa mellom etasjene. «Trappa må gås» gjentatte ganger for at en bevegelse, en handling skal automatiseres. Når handlingen er automatisert, er hjernen klar for ny læring. Denne læringen kan også sees som stier i hjernen og jo bredere en sti er, jo bedre husker barnet informasjonen. Andre faguttrykk vi skal gjøre oss kjent med er blant annet amygdala, hippocampus og ikke minst ekskutive funksjoner.

Hjernehuset og hjernetrappen

Blåbærbusker med stier

Kosthold

Gode matvaner anbefales legges tidlig. Derfor er det viktig å formidle positive holdninger til mat, kosthold og kropp, ved at man vektlegger hva som er sunt og hva vi bør spise mer av. Grovt brød/knekkebrød, fisk, frukt, grønnsaker og bær, er viktige ingredienser til ett sunt kosthold. Det er viktig å la barna oppleve mange forskjellige smaker, samtidig som vi voksne må oppmuntre barna til å tørre og smake. De fleste barn må smake på en ny smak rundt 15-20 ganger før de begynner å like den. Sunt kosthold bidrar til å forebygge sykdom og fremme barnas helse både på kort og lang sikt. Det er viktig å huske at konsentrasjon og læringsevne påvirkes av barnas kosthold.

I hjernen er det ett "vidunderstoff" som kalles dopamin. Dopamin er et signalstoff som er viktig for motivasjon, konsentrasjon og viljestyrke hos både barn og voksne. Dopamin er avhengighetsskapende og kan kalles hjernens belønningssystem. Når barnet eller en voksen, får en "dusj" av dette stoffet, gjentar vi gjerne handlingen som utløste dopamin. På den måten repeterer vi og lager «stier» i hjernen, som gjør at neste gang vi skal utføre oppgaven går det lettere.

Søvn

Forskning viser at søvn er en viktig funksjon i forhold til barnets utvikling. Når barnet sover renses avfallsstoffer og restprodukter fra hjernens våkne aktivitet. Det er altså mens barnet sover, at det gjøres klart for ny læring i våken tilstand. Søvn gjør at barnet får bedre konsentrasjon, husker bedre og er klare for utvikling og læring når de er våkne. Samtidig som barnet har sovet, har kroppen produsert veksthormoner som gjør at barnet vokser, og ødelagte celler blir reparert. Barnets immunforsvar har også arbeidet i løpet av søvnen og bidrar til at kroppens motstandskraft mot blant annet stress har blitt styrket.

Stress

Stress opplever vi alle fra tid til annen, men det trenger ikke være negativt, noen ganger! For barn kan stress innebære at de kan lære seg å løse problemer avhengig av alder og utfordringer. For mye stress og særlig konstant stress, er ikke bra for noen. Jo yngre man er, jo lettere blir man stresset. Hjernens alarmsentral, amygdala, varsler når vi opplever fare, som stress. Amygdala sender faresignalene videre til kroppen, slik at den kan sette i gang med overaktivering eller underaktivering, og kople inn kroppens forsvarsrespons som ligger i hypocampus eller reguleringssystemet vårt. Stress i barnets oppvekstmiljø forstyrrer utviklingen av eksekutive funksjoner, og at disse funksjonene er spesielt sårbare for stress. Evnen til å tenke klart og utøve selvkontroll blir redusert. Når selvkontrollen blir redusert, blir emosjonene ofte sterke.

Emosjoner/Følelser

Emosjoner er automatiserte reaksjoner som kan fremkalle følelser. Følelser er alltid bevisste. Følelser kommer og går, og må tas på alvor. Evnen til å regulere og mestre egne følelser og impulser er avgjørende for et godt liv. Barna trenger voksne som er villige til å samregulere når følelsene blir overveldende, ikke voksne som bruker makt og kontroll. Den trygge voksne hjelper barna med å sette ord på hva de føler, ser og gjør – også mot hverandre. Relasjonen mellom barnet og den voksne i denne prosessen er viktig, slik at barnet føler seg trygt. Gjennom selv å bli tatt på alvor, lærer barnet å vise empati.

Motorikk

Kroppen er vår viktigste målestokk. Den er vår referanse i forhold til omgivelsene, om noe er stort eller smått, bredt eller smalt, langt eller kort, tomt eller fullt.

Sansene er utgangspunktet for læring fordi det er gjennom sansene at barna samler informasjon om seg selv og omverdenen- men for å lære av all denne informasjonen holder det ikke bare at informasjonen samles, den må brukes. Det er her motorikken kommer inn.

Motorisk kompetanse kan forstås som en persons evne til å utføre ulike motoriske handlinger. Barn i barnehagealder skal utfordres til å gå, løpe, hoppe, klatre og kaste og dermed være i stand til å delta i ulike former for fysisk aktivitet og lek. Stimuleringen kan skje gjennom toddlerlek, rollelek, hermeleker, musikkleker og turer i nærmiljøet. Automatisering av bevegelser er så viktig at det kalles en nøkkel til å åpne for hjernens tankekraft, hvor mestringsopplevelse skal være i fokus

Sansene

Vi har syv sanser når vi blir født. Det er syn, hørsel, lukt, smak, berøring, ledd- og muskelsansen, og balansesansen. Alle nye ting et spedbarn lærer, fra å kjenne igjen ansikter og lyder til å kunne snu seg, sitte, krabbe og gå, er resultater av nye forbindelser i hjernen. Det skjer ikke av seg selv, stimulering er helt vesentlig og det meste av stimuleringen skjer gjennom sansene våre. Bevegelse stimulerer sansene som samler informasjon og sender den videre til hjernen, som får jobben med å analysere, forstå, reagere og lagre informasjonen.

Språk

Språk er essensielt for læring. Læring skjer når språk settes inn i en utforskende sammenheng. Erfaring + språk = forståelse. Språk er brua mellom den fysiske, håndgripelige verden og den abstrakte og avanserte tenkningen som er spesifikt for mennesker. Når barn bades i ord, blir de bedre forberedt på den språklige og skrevne verden. Språk er mer enn kun verbalspråket, det vi sier, eller det vi skriver, skriftspråket. Vi har kroppsspråk (berører, danser, bruker fakter og bevegelser), musikk (rytme, tempo, melodi) og symbolspråk (vi bruker jo blant annet symbolspråk når vi bruker PECS). Språk kan også kobles opp mot ASK (Alternativ og supplerende kommunikasjonsform).

Litteraturen vi starter med er:

Alt jeg kan! «hvordan kroppen lærer å tenke» av Grete Helle og Tom Rune Fløgstad

Forstå barns hjerne og styrk den for livet av Anette Prehn

I løpet av disse årene skal vi bli hjernesmarthe voksne!!

BARNEHAGENS FAGOMRÅDER

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder og skal bidra til å fremme barnas trivsel og allsidige utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker og materiell og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplan kap. 8 og 9)

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Arbeidet med kommunikasjon, språk og tekst er viktig for at barna skal kunne uttrykke sine følelser, tanker og meninger og for at de skal kunne bruke språket til å bygge vennskap, delta i lek og løse konflikter.

- Vi bidrar til at barna leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.
- Vi inviterer til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Vi synliggjør språklig og kulturelt mangfold, støtter barnas ulike kulturelle uttrykk og identiteter og fremmer mangfold i kommunikasjon, språk og andre uttrykksformer.
- Barnehagen har daglige samlinger med fokus på språk, der rim og regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid blir brukt bevisst.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

I løpet av året har vi vi kropp som tema. Barna blir kjent med egen kropp og egne behov. Barna lærer å sette grenser for sin egen kropp og respektere andre sine grenser.

- Vi legger til rette for variert fysisk aktivitet både ute og inne, slik at barna utvikler motoriske ferdigheter og kroppsbeherskelse.
- Godt kosthold og god veksling mellom aktivitet og hvile er av betydning for å utvikle en god helse.
- Barna får delta i matlaging, smake underveis. Vi snakker om hygiene og ernæringsrik mat ved måltidsaktiviteter.
- Vi legger til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

I Kalvsjø Barnehage ønsker vi å bære tradisjonene videre. Vi har en barnehagekultur å være stolt av, med faste arrangementer som er med hvert år. Dette er med på å skape identitet og tilhørighet og ikke minst forventinger. Det er fint å gjøre noe sammen. Dette er samlende for barnehagen og tradisjonene går i arv fra barnegruppe til barnegruppe.

- Vi møter barna slik de ser verden, undrende, lekent og fantasifullt.
- I barnehagen legger vi til rette for at barn skal kunne bruke fantasi og skaperglede. Der barn skal få være sammen om opplevelsen, og få muligheten til selv å påvirke den kunstneriske formen og prosessen. Vi har fokus på prosess og ikke produkt.
- Vi gir rom for og støtter barns kreative lek og barnekultur, ved å legge til rett for variert lek og voksne som er deltagende i barns lek.
- Personalet i barnehagen legger til rette for barns møte med ulike kulturer og tradisjoner som Kalvsjø barnehage har.
- Vi sørger for at barna får jevnlig felles kulturelle opplevelser for hele barnehagen.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Barnehagen skal hjelpe barna med å orientere seg i området, reflektere over hva som skjer i verden rundt oss og glede seg over nye oppdagelser. Vi vil sammen med barna søke kunnskap om fenomener, krefter og prosesser i naturen, og hvordan vi kan anvende dem. Sortering, undring og eksperimentering med teknologi, utforskning på tur, og undersøkelser av plante- og dyreliv er en viktig del av barnehagens hverdag.

- Vi ønsker å gi barna gode erfaringer og opplevelser med friluftsliv året rundt.
- Vi tar oss tid til å undre oss og reflektere over naturen sammen med barna.
- På tur med barna er vi opptatt av å utforske naturen og utvikle respekt for å ta vare på natur og dyrelivet.
- Vi arbeider med teknologi og lager konstruksjoner av ulike materialer.

Vi jobber med
fagområdene tverrfaglig
i både formelle og
uformelle
læringssituasjoner

ANTALL, ROM OG FORM

I Kalvsjø barnehage skal vi skape interesse for tall, bokstaver, ord og begreper tilpasset barnas alder, modning og utviklingsnivå. Eksempler på dette i hverdags situasjoner og lek kan være at barna er med og teller hvor mange vi er i samlingsstund, vi sitter i en ring, kan lage en rekke. Barna spiller brettspill, perler, ser etter former ute og inne, samler og teller steiner og pinner.

- Vi oppdager, utforsker og undrer oss over matematiske sammenhenger sammen med barna.
- Barnehagen skal bidra til at barna leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på.
- Barnehagen skal bidra til at barna leker med antall, rom og form gjennom ulike uttrykksformer.
- Barnehagen skal bidra til at barna bruker kroppen og sansene til å se og vurdere form og fasong, posisjoner og retninger, volumet, vinkler og avstander (romforståelse).

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold. Vi har holdningsskapende arbeid for å få en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på.

Vi utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

- Gjennom å samtale om og undre seg over ulike spørsmål skal barna få anledning til å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.
- Vi lar barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i religioner og livssyn som er representert i barnehagen, gjennom bøker, litteratur, sanger og musikk.
- Vi tar oss tid til å samtale og undre oss sammen med barna i hverdags situasjoner og på tur
- Vi bidrar til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Barnehagen har et fantastisk uteområde både innenfor og utenfor barnehagegjerdet. Her kan barna og voksne leke sammen, utforske, oppdage og bruke alt det fine naturen og nærmiljøet har å by på. Vi har egne stier med bilder av blomster, fugler, småkryp, sommerfugler og dyr.

- Barnehagen legger til rette for utforskning, opplevelser og erfaringer som gjør at barna blir kjent i nærmiljøet.
- Barna får tid til å utforske og undre seg over det som skjer i naturen.
- Barnehagen bidrar til at barna blir glade i naturen og får gode erfaringer.
- I nærmiljøet besøker vi LOS, biblioteket, barneskolen og naturområdet.
- Vi har fokus på trafiksikkerhet og lærer barna hvordan vi trygt skal ferdes i trafikken

LEK

FN's forståelse av lek forteller oss at det ikke er lek før barn opplever den som sin, og at det er deres prosess og prosjekt. Lek er når barn har selvbestemmelse til å sett i gang, styre og strukturere den selv. Det er derfor bare de som deltar i leken, som kan si om det er lek eller ikke.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek; ute og inne.

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek; alene og sammen med andre. (Rammeplanen, kap 3)

Lek og læring går hånd i hånd for små barn. I leken/rolleleken kan barna tilegne seg kunnskap, sosiale ferdigheter, utvikle språket, bearbeide følelser, lære seg normer og verdier. Leken kan bidra til livsglede, entusiasme, motivasjon og utvikling. Barnet leker med utgangspunkt i sin nysgjerrighet, sine evner og forutsetninger.

I Kalvsjø har vi fokus på voksenrollen i leken. Det er de voksnes ansvar å sørge for at alle barna har gode lekemuligheter. Dette vet vi at ikke skjer av seg selv, det er vårt ansvar at det sosiale lekefellesskapet er raust og inkluderende. I dette arbeidet kommer vi innom etiske dilemmaer, som f.eks: skal alle alltid få lov til å bli med? Det er ikke et enkelt svar på slike spørsmål. Leken og livet er ikke konfliktfritt, eller uten motstand.

Vi jobber for å bli lekekloke voksne, dette krever at hver enkelt ansatt jobber med sine egne mønstre, og at vi bruker tid hver for oss, og sammen med kollegaer på å reflektere rundt hvordan vi reagerer og er sammen med barna i lek. Vi bruker metoder som hjelper oss å se hva som skjer i det sosiale miljøet mellom barna. Blant annet; observasjonsmetoder, samtaler med enkelt barn, samtaler i gruppe, sosiometri, fargelegging av relasjoner, garnnøste, praksisfortellinger og analyseverktøy.

Vårt mål er at ansatte i minst mulig grad fungerer som en moderator i leken, der leken avbrytes og samspill hindres.

Vi jobber for at vi i mest mulig grad fungerer som mediator i leken, der vi kanalisere, omsetter og skaper sammenheng i ulike relasjoner mellom barna. Som mediator bidrar vi til å inkludere barn i lek, og hindrer ekskludering. Vi veileder barn i samspillmønstre som låser seg og hjelper de å reparere vennskap.

Aktive ansatte er en trykkekraft i lek, og vi må være sensitive og oppmerksomme for å kunne støtte barna på riktig måte til riktig tid. Vi er lekeorienterte ved at vi er fysisk og oppmerksomt tilstede i barns lek, vi har oversikt over hva som skjer og vurderer vår rolle og involvering i leken. Vi støtter barn i lek og hjelper de til å forstå lekekodene, men skaper også interesse for leken, bidrar til å utvide den og skape mangfoldige og rike erfaringer å bygge videre på i felles lek.

Vi bruker leken til å bygge fellesskap og skape et felles "Vi". Dette gjør vi gjennom fokus på et bestemt tema, dramalek, regellek, sanglek, høytlesning eller annet. Felles opplevelser gir samme grunnlag for å delta i leken, og barn kan bidra inn ut i fra egne forutsetninger og ferdigheter. Alle skal kunne føle seg betydningsfulle og fremstå som en viktig deltager i det sosiale fellesskapet.

Se også barnehagens forebyggende plan for å fremme et trygt og godt barnehagemiljø, lenger bak i årsplanen.

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Vi skal være med å bringe leken videre, hjelpe barn inn og ut av leken, og skjermer den når vi ser at det er en god lek. Når en voksen deltar i leken, er det viktig at barnet kan styre samspillet gjennom lekende innspill. På den måten kan barna oppleve at de får bestemme og uttrykke tanker, følelser og fantasi. Barna erfarer at de voksne tilpasser seg og har respekt for barnas intensjoner. Sensitive, lekekloke voksne, spør seg selv – hva trenger disse barna fra meg? Og er bevisst hvilken rolle man tar i leken. Vi ønsker å være voksne som hele tiden øker vår leke- og veilederkompetanse, slik at vi mestrer å skape et felleskap hvor leken og dens gleder er tilgjengelig for alle barn.

- Vi organiserer tid, rom og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- Vi er tilstedeværende, deltagende voksne som ser hvert enkelt barn og veileder dem i leken
- Vi tar initiativ til lek og bidrar aktivt til at alle barna kommer inn i lek
- Vi legger til rette for lek i mindre grupper, for å skjerme leken. Det er lettere for barna å mestre og fungere i mindre grupper.
- Vi lar barna besøke hverandre på tvers av avdelinger

BARNES MEDVIRKNING

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven §§ 1 og 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av det som skjer i barnehagen.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. (Rammeplan kap. 4)

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Barnes medvirkning handler om å ta barn på alvor. Barna skal bli sett, hørt og lyttet til, og de skal få oppleve at de har innflytelse på det som skjer i barnehagen. Gjennom medvirkning skal barna gis mulighet til å påvirke hverdagen sin og innholdet i barnehagen.

Vi har kompetente voksne som har gode og oppdaterte kunnskaper om og respekt for barn. Som voksne må vi la oss påvirke av barn, og prøve å forstå uttrykk og ytringer som formidler de behov barna har. Vi søker det bakenforliggende for den handlingen vi ser. Barnas mening skal tas hensyn til så langt som mulig, ut i fra barnets alder og modning.

- Barna skal få medvirke i sin hverdag gjennom planlegging, gjennomføring og vurdering
- Barna skal få oppleve å ha innflytelse og verdi i et demokratisk felleskap
- Vi gjennomfører barnesamtaler hver høst, med barn i alder 3 – 5 år
- Barnes medvirkning er en viktig del av barnehagens pedagogikk ved at vi planlegger ut i fra barnas behov og interesser
- Vi har en bevisst holdning til barnes medvirkning ved at vi alltid er nysgjerrige på barns intensjon, deres ønsker og prøver å forstå barna innenfra
- Vi tar barns uttrykk på alvor, både språklig og kroppslig. Dette gjør vi ved å lytte, anerkjenne og tolke barns ulike uttrykk og meninger
- Vi følger barns behov når vi kan, og tar styring når vi må

DANNING GJENNOM OMSORG, LEK OG LÆRING

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til at de kan delta aktivt i ulike fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp.

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur. (Rammeplan kap. 3)

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Danning er et omfattende begrep, og innebærer både læring, utvikling, omsorg og sosialisering, samt mye mer. Danning er en livslang prosess som skjer i sosiale relasjoner. Når barna er aktivt deltagende i fellesskapet, er de med på å påvirke både omverdenen og sitt eget liv. Det er viktig at barn opplever å bli hørt, anerkjent og at de har en betydning for fellesskapet. Da må det være rom for at barn både yter og møter motstand. Det å erfare å bli hørt, at andre blir hørt, og at man må ta hensyn til fellesskapet gir barna demokratiske erfaringer, og er viktig i en dannelsingsprosess.

Barn utvikler vennskap, verdier og holdninger sammen. Gjennom leken utvikler barna sosial kompetanse, og leken er en arena for språklig samhandling. Personalet støtter, veileder og anerkjenner barna i ulike situasjoner som lek, spill, konflikter, samarbeid og hverdags situasjoner. Vi er tett på, vi bygger relasjoner med barna og skaper trygghet. Dette gir gode rom for dannelsingsprosesser. Personalet styrker også vi-følelsen ved å fremsnakke barnegruppen og sette ord på alt det positive. Da vil fellesskap, samhold og selvfølelse få rom til å blomstre. I barnehagealderen utvikles barns evne til selvregulering (Eksekutive funksjoner). Utvikling av fleksibel oppmerksomhet, arbeidsminne (det å huske og bearbeide informasjon i tankene) og impuls kontroll er nært knyttet til hjernens modning, men påvirkes også av det miljøet barnet er en del av. Når et barn har god selvregulering vil det greie å konsentrere seg, løse problemer, samt planlegge og gjennomføre oppgaver. Personalet skal støtte barnet i å få utfordringer som er passe store for hvert enkelt barn, for at barnets selvregulering skal utvikles best mulig. Støtte i selvregulering i trygge og varme relasjoner med voksne er viktig for utvikling av sosiale ferdigheter, og for at barna skal kunne leke og samhandle godt med andre barn. Da er det viktig med en skjønnsbasert praksis. At vi møter barna på en likeverdig og tilpasset måte, ut ifra de behovene og forutsetningene barna har.

Barnets beste skal alltid være i fokus, og da må vi reflektere kritisk over den praksisen vi har i barnehagen. Det er også viktig med en lyttende pedagogikk og god hørestyrke. Dette handler om å lytte nøye til barna, og være genuint nysgjerrige på hva de tenker, sier og gjør. Barn uttrykker seg ikke bare gjennom verbalspråket, de har mange uttrykksformer. Derfor må vi være tilstedeværende voksne og fange opp hva barna egentlig uttrykker. På denne måten tar vi også barnas opplevelsesverden på alvor.

Personalet jobber for å være autoritative voksne, som bygger varme og omsorgsfulle relasjoner til hvert enkelt barn, og som er empatiske og ser dem, anerkjenner deres innspill og ønsker, og som kan trøste og veilede når ting er vanskelig. Autoritative voksne er tydelige grensesettere, og tar styring når det trengs. Grensene formidles gjennom positive forventninger, slik at barn får utvikle seg best mulig.

Barn trenger også voksne som legger til rette for opplevelse av mestring og som evner å dele deres begeistring. Humor og glede gjør hverdagen god for både barn og voksne.

I Kalvsjø barnehage støtter vi barnas identitetsutvikling, positive selvforståelse og dannelsesprosess ved å ta barna på alvor, vise dem respekt, utfordre deres tenkning og invitere dem til utforskende samtaler. Vi fremmer samhold og solidaritet, samtidig som individuelle uttrykk og handlinger verdsettes og følges opp.

- Vi hjelper barn til å forstå egne følelser
- Vi veileder barn til å lykkes i samspill med andre
- Vi møter barnet med respekt for deres opplevelsesverden
- Vi er gode rollemodeller og samspillspartnere for barna
- Vi har god hørestyrke.
- Vi legger til rette for lekbasert læring som stimulerer barns selvregulering.

TILVENNING OG TILKNYTNING

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplan kap. 6.)

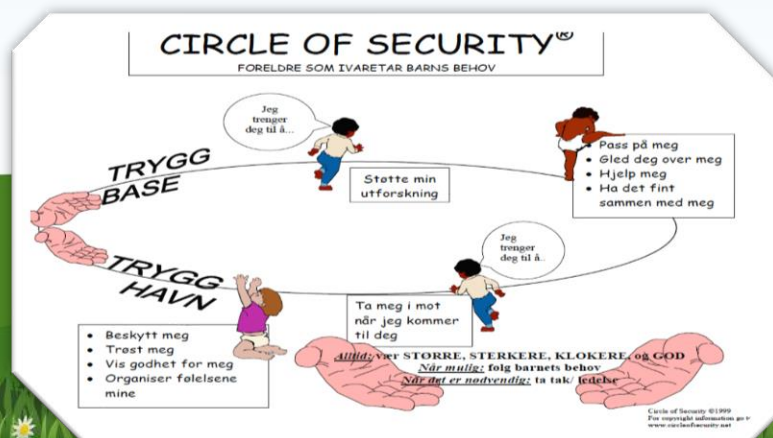
SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Allerede før nye barn begynner i Kalvsjø barnehage ønsker vi å bli kjent med både barn og foreldre/foresatte. Derfor tilbyr vi nye barn og foreldre/foresatte en mulighet til å komme på lekegrupper i mai og juni. Det er en fin anledning til å bli bedre kjent med avdelingen, de ansatte samt de andre nye barna og foreldre/foresatte som også skal begynne til høsten. Målet er at det skal være tryggere for både barnet og dere som foreldre når tilvenningen starter.

For å skape en så trygg og god start som mulig for barnet, har alltid de pedagogiske lederne Bli kjent- samtale, med dere foreldre/foresatte. Vi vil skape forutsigbarhet mellom hjem og barnehage og det er like viktig å ha trygge foreldre som trygge barn. Gjennom bli-kjent-samtalen kan de ansatte og spesielt primærkontakten legge til rette for hvert enkelt barns behov/rutiner før tilvenningen starter.

Ved oppstart, overgang mellom avdelinger og gjennom hele barnehage året jobber vi i Kalvsjø barnehage med COS (circle of security) eller trygghetssirkelen. I tilvenningsperioden har vi ekstra stort fokus på trygghetssirkelen. For at vi voksne i Kalvsjø barnehage skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er vi avhengig av å kunne forstå barnet innenfra. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel, der den voksne er den trygge og sikre havn. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe på sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og dele glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og regulering av følelsene sine. Tilknytning og utforskning henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut i fra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforskning kan forklares ut i fra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden.

I Kalvsjø barnehage har vi foreldreaktiv tilvenning. Ved oppstart er foreldrene til stede sammen med barnet i minimum 5 dager. Foreldrene deltar aktivt i praktiske oppgaver i barnehagen og har hovedansvaret for barnet i lek, stell og måltid. Kontaktpersonen fra barnehagen er i nærheten og nærmer seg barnet gradvis. Hvor lang tid barnet trenger på å bli trygg, er individuelt. DERFOR ANBEFALLER VI AT DET SETTES AV MINIMUM 5 DAGER TIL OPPSTART.

PLANER FOR OVERGANG BARNEHAGE - SKOLE

De eldste barna skal få glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen. (Rammeplan kap. 6)

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Den spennende førskoletiden.

Å starte på det siste året i barnehagen er ofte en spennende opplevelse. Barna skal endelig få være de største i barnehagen, de skal få gå i førskolegruppa, og femåringene er ofte motivert for å lære og utforske. Om bare ett år skal de begynne på skolen. Tenk så mye som har skjedd i barnas utvikling i løpet av barnehageårene.

Ny forskning er ganske klar på at læring i denne aldersgruppen skjer best gjennom lek. Det kalles «**lekbasert læring**» og det skjer når barn får være med i aktiviteter der de er aktive og engasjerte, at de opplever mening og er i samspill med andre barn og voksne. For at femåringene virkelig skal få kjenne på engasjement, er det avgjørende at de får være med på utfordrende aktiviteter som er annerledes enn de som de var med på da de var yngre.

Barns medvirkning er et kjennetegn på lekbasert læring, og femåringene har mange gode innspill, tanker og ideer som skal anerkjennes og tas på alvor. Personalet må også ta hensyn til at hvert enkelt barn i gruppa har sine unike forutsetninger og ressurser.

Det er gjennom trygge og varme relasjoner med andre barn og voksne at barnet kan trives, leke, utfolde seg og lære.

Lekbasert læring tar den autoritative voksenstilen som utgangspunkt. Teori og forskning understreker at barn trenger voksne som bygger varme og omsorgsfulle relasjoner til hvert enkelt barn, samtidig som de er tydelige grensesettere. Grensene settes gjennom positive forventninger. Det er gjennom speiling av det de voksne gjør at barn lærer.

For at barna skal få en myk overgang til skolen må de stimuleres på områder som gjør at de lettere kan finne seg til rette der. Derfor er det viktig å tilby barna aktiviteter innen **sosial kompetanse, selvregulering, språk og matematikk allerede i barnehagen.**

Dette er fire kjerneområder vi vet er av stor betydning for at barna skal få en god overgang til skolen, og som gjør at de opplever mestring og glede både sosialt og faglig.

Slik jobber vi med barnegruppa gjennom året: Vi legger til rette for et læringsmiljø som stimulerer de fire kjerneområdene gjennom hele uka. Læring skjer i planlagte og spontane aktiviteter. Vår læringsarena er førskolegruppa i samlingsstund, inne på avdelingen, i gymsalen, ute i lek i barnehagen, og på turer i skogen og til Grillhytta.

Sosial kompetanse: I oppstarten av september jobber vi med etablering av førskolegruppa, der sosial kompetanse er spesielt i fokus. Struktur og rutiner for førskolegruppa etableres, starten er vesentlig for å etablere et positivt klima i gruppa.

Vi skal legge til rette for et læringsmiljø der sosiale ferdigheter stimuleres i hverdagen. I førskolealder har barna større mulighet til å sette ord på og reflektere over sosiale situasjoner. (Hjernens utvikling)

Tema vi arbeider mye med er vennskap, følelser og om å være god mot andre.

Selvregulering hjelper oss i å nå framtidige mål og til å tilpasse oss den sosiale konteksten, og danner derfor et viktig grunnlag for faglig og sosial utvikling hos barn. Selvregulering må utfordres passe mye for at den skal utvikles. De fleste regelleker og spill stimulerer selvregulering fordi barna må bruke oppmerksomhet, arbeidsminne og impulsheining for å være med på leken. Det å lytte til andre, huske regler og forholde seg til reglene, og vente på tur kan være krevende for barna. Å være med på morsomme leker, sammen med andre barn, gjør det allikevel verdt å vente på tur! Puslespill, tegning og forming er stimulerer også til selvregulering fordi det kreves planlegging. Barna må huske planen og holde seg til den for å få ferdig resultat. I hverdagsrutiner og overganger øves selvregulering, fordi barna må ha en plan som de må huske for så å gjennomføre.

Språk: Lese gode bøker, fortelle eventyr, leke med rim, språk, lyder, bokstaver, synge og lære nye sanger, og utvikle språklig bevissthet og få erfaringer er hjernevennlig praksis.

Matematikk: Barn erfarer verden rundt seg og lærer noe hele tiden. I veiledet lek kan vi eksponere barna for materiell og aktiviteter som er med på å stimulere til forståelse for matematikk. Læring skjer ved at barna undersøker og eksperimenterer.

Tema «Kroppen min» og «Kroppen min eier jeg» er viktige temaer som skal hjelpe barn i å bli trygge på egen kropp, få en positiv oppfatning av seg selv, bli kjent med egne følelser og sette grenser. I tema overgrep og krenkelser mot barn, arbeider vi med temakort, små filmsnutter og samtale sammen med barna for å styrke dem i å vite at de kan sette grenser for egen kropp, og respektere andres grenser. Sosialt i barnegruppa arbeider vi hele tiden for at det skal være et trygt og inkluderende barnehagemiljø for alle, og med å forebygge krenkelser.

Heftet «lekbasert læring» sammen med fagbøkene innenfor fokusområdet «hjernevennlig barnehage» gir oss et faglig grunnlag for å jobbe systematisk med disse områdene innenfor sosial kompetanse, selvregulering, språk og matematikk i barnehagen. Det er den daglige gjennomføringen og helheten gjennom alle planlagte og spontane aktiviteter som vi ønsker skal gi barna gode erfaringer, kunnskaper og ferdigheter for at barna skal få en god og trygg overgang til skolen.

Se også Lunner kommune sin rutine for overgang barnehage og SFO/skole

[Link](#)

FORELDRESAMARBEID

Foreldrene har hovedansvaret for sine barns oppdragelse. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. (Rammeplan kap.5)

Foreldre skal ha mulighet til innflytelse gjennom samarbeidsutvalg, foreldreråd, foreldremøter og foreldresamtaler. Barnehagen skal være et supplement til hjemmet.

Foreldre skal være trygge på at barna deres får omsorg, blir sett og respektert og at de får delta i et fellesskap som gjør dem godt.

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for å ta hensyn til barnets beste, og et godt foreldresamarbeid er grunnleggende for barnets trivsel i barnehagen. Det er nødvendig at vi opparbeider gode relasjoner, og oppnår trygghet og tillit til hverandre. Det skal være rom for ærlige tilbakemeldinger. I starten av barnehageåret bruker vi tid på å avklare ansvar og forventinger til hverandre, gjennom blant annet oppstartsamtaler og på høstens foreldremøte. Vi legger opp til at foreldre kan være aktive og engasjerte gjennom møter, samtaler, FAU og SU, og at de holder seg oppdaterte gjennom appen VismaMinBarnehage.

Foreldresamarbeidet foregår på individnivå med foreldrene til hvert enkelt barn. Vi ønsker åpen dialog med alle foreldre/foresatte. Gjennom daglig kommunikasjon ved levering og henting, utveksler vi observasjoner og vurderinger knyttet til barnets helse og trivsel. I tillegg tilbyr vi to foreldresamtaler i året, der det er satt av tid til å snakke om barnets utvikling. Om det er behov for mer informasjon er det lav terskel for å ta opp ting fra begge parter, både på godt og vondt. Barnehagen skal være imøtekommende, lydhøre og vise respekt. Vi ønsker at foreldre tar kontakt med barnehagen dersom de har tilbakemeldinger, spørsmål eller om de er misfornøyde med noe. Ta gjerne en telefon til styrer eller pedagogisk leder så fort som mulig, slik at vi får mulighet til å rette opp i det som eventuelt ikke fungerer.

Foreldresamarbeidet foregår også på gruppenivå, gjennom FAU og SU. FAU er en forkortelse for foreldrerådets arbeidsutvalg. Alle som har barn i barnehagen er medlemmer av foreldrerådet, men det skal være 2 foreldrerådsrepresentanter fra hver avdeling. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser, og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen danner et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet velger et arbeidsutvalg (FAU) og et samarbeidsutvalg (SU). Samarbeidsutvalget skal ivareta samarbeidet mellom barnehagen og hjemmene. Samarbeidsutvalget er et rådgivende, kontaktskapende og samordnede organ for alle parter, som på ulike måter har et ansvar for barnehagens innhold og drift. Representantene kan komme med råd og innspill og arrangere dugnader, temakvelder og andre arrangementer som kan skape kontakt mellom hjemmene og barnehagen.

Jo tettere og bedre kontakten er mellom barnehagen og familien, jo bedre blir kvaliteten på vårt arbeid!

SAMARBEID MED ANDRE INSTANSER

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for oppveksten og utviklingen til barnet, skal barnehagen samarbeide med andre tjenester og institusjoner i kommunen.

Barnehagen skal formidle kontakt mellom foreldre og andre kommunale instanser som PPT, barnevern, helsestasjon, fysioterapi og skole.

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

Barnehageteam: Barnehageteamet består av en logoped og en spesialpedagog.

De kommer til barnehagen etter behov for å observere, veilede og tilbringe tid med de barna som er sakkyndig vurdert til å få den hjelpen. Veiledning av personalet inngår også i denne tiden.

PPT: PPT står for pedagogisk – psykologisk tjeneste. De har ansvar for barn med rett til spesialpedagogisk hjelp. PPT kan gi råd og veiledning til barnehagen og foreldre når det gjelder barn med nedsatt funksjonsevne, atferdsvansker eller andre utfordringer.

Helsestasjonen: Helsestasjonen kan gi råd og veiledning til foreldre om bl.a søvn, kosthold, bleieavvenning og foreldrerollen. Barnehagen og helsestasjonen er i dialog dersom det skulle være behov for å utveksle informasjon som kan styrke barnet i dets utvikling. Foreldre må samtykke til at informasjon utveksles.

Ressursteam: Barnehagen har tverrfaglige møter med kommunens ressursteam (PPT, helsestasjon og barnehageteam) tre ganger i halvåret. Dette er et lavterskeltilbud, primært til veiledning av personalet på våres arbeidsmetoder. På disse møtene kan personalet ta opp aktuelle saker og få råd og veiledning for arbeid og tiltak med barnegrupper og enkeltbarn. Dette kan skje anonymt, men helst med samtykke av foreldre. Vi har god erfaring med møtene, som er en god støtte til personalet.

Barnevern: Barneverntjenesten skal gi barn og foreldre nødvendig hjelp og støtte når forholdene hjemme er vanskelige. Barnehagen henviser til barnevernet i samråd med foreldrene, med mindre det er mistanke om vold eller overgrep. Barnehagen har meldeplikt til barnevernstjenesten ved mistanke om at et barn utsettes for mishandling eller annen form for alvorlig omsorgssvikt.

Skole: Barnehagen samarbeider med skolen om overgangen fra barnehage til skole. Dersom barnehagen skal gi skolen informasjon om enkeltbarn, skal foreldrene samtykke til det. Kommunen har en egen plan for overgang fra barnehage til skole

DOKUMENTASJON OG VURDERING AV PRAKSIS

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. (Rammeplan kap. 7)

SLIK GJØR VI DET I BARNEHAGEN VÅR:

I Kalvsjø barnehage dokumenterer vi det daglige arbeidet vårt på ulike måter. Blant annet henger vi opp bilder på veggene for barna, legger bilder ut på "dagbok" i foreldre-appen, og vi skriver regelmessig og en kort tekst i "dagbok". I bildedokumentasjonen sikrer vi at alle barna representeres ved jevnlig å være med på bilder. På bildene skal aktiviteten framfor enkeltbarn være i fokus, og barn skal få mulighet til å avgjøre om bilder av seg publiseres i "dagbok".

Vårt vurderingsarbeid er med på å dokumentere hvordan vi jobber etter rammeplanen.

I denne treårsperioden, skal vi hver vår gjøre en evaluering av vår praksis innenfor ett eller flere kapitler i rammeplanen. Barnehagen bruker praksisfortelling, vurderingskryss og SWOT-analyse i vurderingsarbeidet. Barnehagen legger til rette for at barn og foreldre får delta i vurderingen, og svarene fra foreldreundersøkelsen blir lagt vekt på. Fra barna er 3 år har de minst en trivselssamtale i året hvor det blir satt av tid til å snakke om hvordan barnet trives i barnehagen med barn og ansatte, og hva de mener om ulike aktiviteter.

Vi benytter avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager til å reflektere rundt arbeidet vi har gjort og hvordan vi ønsker å utvikle dette i fremtiden. I tillegg til rammeplanen, bruker vi forskning og nyere faglitteratur til å belyse og utvikle arbeidet vårt.

Vi har som mål å gjøre dokumentasjonen av vår praksis til "pedagogisk dokumentasjon", ved at personalet og barna reflekterer og diskuterer dokumentasjonen for å lære, skape endring og utvikling. Dette vil være prosessorientert, og ikke dokumenter hva vi har gjort, men skape et springbrett for hva som kan komme til å skje.

Forebyggende plan

- for å fremme et trygt og godt barnehagemiljø i Kalvsjø barnehage

Planen er underordnet **Lunner kommune sin plan for trygt og godt barnehagemiljø for alle barnehagebarn i Lunner kommune**, og må sees i sammenheng med barnehagens årshjul for arbeid med barns psykososiale miljø.

Lov om barnehager § 41, Nulltoleranse og forebyggende arbeid

«Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.»

Rammeplan for barnehagen, 01.08.17.

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing.»

«Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.»

«Personalet skal

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner*
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap*
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger*
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner*
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre.»*

Slik gjør vi det i Kalvsjø:

Forebyggende arbeid skjer i det sosiale miljøet i barnegruppa og i et fellesskap. Å jobbe sosialt i barnegruppa med omsorg, danning og vennskap krever mye innsats og tålmodighet, og vi jobber kontinuerlig med dette gjennom hele barnehageåret. Barnas sosiale og emosjonelle kompetanse utvikles gjennom støtte og veiledning av de ansatte. Dette er helt avgjørende for barns opplevelser av trygghet og tillit, og dermed også for læring og utvikling

Tiltak og aktiviteter i direkte arbeid med barna og grupper:

Snakke med barna om hvordan vi skal ha det sammen i fellesskapet

- om å vise hensyn
- lytte til hverandre
- hjelpe hverandre og trøste hverandre
- om å reparere vennskap når det er behov for det
- sette ord på følelser og opplevelser, hva skjedde nå, hvorfor ble du sint (Empati,

selvfølelse, prosial adferd, selvkontroll). Hva kan vi gjøre i lignende situasjoner?

- selvregulering og selvhevdelse.

- Dele i mindre grupper og rullere på sammensetning av smågruppene
- Ansatte støtter barn i ulike samhandlinger og veileder barn i lek og samspill
- Vi bygger felles «vi» og «jeg liker deg»
- De voksne i bhg skal vise hvert enkelt barn at «jeg liker deg»
- Hver avdeling jobber med å bygge et felles «vi» der vi alle er betydningsfulle.
- Alle barn vokser på å bli sett og få ros! Når barn inkluderes inn i lek, samarbeider og deler, roser vi og sier helt konkret hva som er bra (Så bra, beskrivende ros på atferden man ser; «Jeg ser at du deler bilene med Thomas, det ser ut som Thomas liker å leke med bilene sammen med deg»
- Være der barna er og være en tilgjengelig voksen.
- Redusert oppmerksomhet på negativ adferd, gi mye tilbakemelding på positiv adferd
- Når vi setter grenser for barn og veileder barn i konflikthåndtering. (Det er i utgangspunktet ikke nødvendig å si nei når vi setter grenser for barn. Det er mere hensiktsmessig å si hva man ønsker at barnet skal gjøre i stedet «Melken skal være i koppen. Du kan drikke av koppen om du er tørst. Hvis du er ferdig, så kan den stå her i stedet»
«Hva skjedde nå? Jeg så at du spytta på Marius. Det ser ikke ut som Marius likte det noe særlig, jeg tror han ble sint kanskje. Hva kunne du gjort i stedet for? Er det noe jeg kan hjelpe deg med? Kan du bruke ordene dine? Kunne du ha sagt til Marius hva du ville/ønsket?
- Løse konflikter sammen, der enkeltbarns behov blir sett, og la barna få medvirke (punkt ovenfor; Det er jo sånn det gjøres)
- Trygg base, tilhørighet og emosjonell bekreftelse.
- Observere enkeltbarn og ulike samspill i gruppa. Da er det enklere å se det enkelte barns behov, samt å sette ord på konflikter og løse dem sammen med barna.
- Observere enkeltbarn og samspill i gruppa, (*Her må det legges inn aktivitetsplan for barnehage miljø og forskjellige observasjons skjemaer som vi bruker*)
- Vi fremmer likeverd og mangfold ved å snakke om at alle er forskjellige og liker ulike ting. Vi varierer lekemiljøene, slik at alle opplever tilhørighet og å være i positivt samspill med andre barn.
- Barnets psykososiale miljø er temaet på foreldremøter.
- Avdelingen informerer sine foreldre fortløpende om hvordan det jobbes med det sosiale miljøet og trivsel på avdelingen. Foreldre og barnehagen samarbeider til barnets beste. (trivsel, lek og læringsmiljø). Det er også tema på foreldremøtene.
- Foresatte gjøres kjent med LK sin plan for trygt og godt barnehagemiljø på høstens foreldremøte hvert år.
- Kalvsjø barnehage har i samarbeid med foreldre ulike trivselstiltak som arrangeres ild barnehageåret, eks.: akedag, solsikkefest, sommeravslutning, førjulsfest, mm

Evaluering av det forebyggende arbeidet og planen:

- Barnas psykososiale miljø drøftes kontinuerlig på avdelingsmøter, ped.ledermøter og personalmøter. Vi evaluerer våre arbeidsmåter på nevnte møter.
- Denne forebyggende plan revideres når ny årsplan utarbeides, hvert tredje år. Den kan uavhengig av denne evalueringen, evalueres fortløpende og være en dynamisk plan.
- Tiltak og aktiviteter knyttet til barnas barnehagemiljø drøftes i barnehagens SU

•Opplæring i forebyggende arbeid:

- Nyansatte leser seg opp på barnehagens planer og rutine og styrer har ansvaret for å gjøre ansatte kjent med dette og hvor de finnes.
- Pedagogiske leder har ansvaret med å veilede ansatte i hvordan de jobber med enkeltbarns utvikling og det sosiale klimaet i barnegruppa.
- Anbefalt litteratur: "Mobbeadferd i barnehagen" kap. 3 og 4.

Denne planer er utarbeidet av ped.leder-gruppa 2021-22

Sist revidert: mars 2022.

ÅRSJUL FOR MARKERING AV DAGER I KALVSJØ BARNEHAGE

Dette er dager som vil bli markert i barnehagen. Hver avdeling tilpasser markeringen til alder på barna og slik at alle barn på gruppa kan oppleve anerkjennelse og tilhørighet i det pedagogiske arbeidet.

DATO:	HVA:	FORSLAG TIL AKTIVITET:
23. september	Internasjonal dag for tegnspråk	Tegnspråk uke Felles sang på huset med tegn
10. oktober	Verdensdagen for psykisk helse	Se hva som er årets tema Bestill materiell ila august Tilpass en aktivitet med barna Synliggjør for foreldre
24. oktober	FN-dagen Internasjonal uke?	Synliggjøre nasjonalitetene i bhg Etterspørre familienes ønske om markeringer Tema om barn som ikke har det like bra som barn i Norge
31. oktober	Halloween, for de to eldste årskullene	
desember	Advent og juleforberedelser	
6. februar	Samenes nasjonaldag	Lage en samisk rett Formingsaktivitet Lavvodag mm
21. mars	Rockesokk – Verdensdagen for Downs syndrom	Rockesokk-uka
Mars / april	Påskeforberedelser	
17. mai	Norges nasjonaldag	Barnetog, sanger, flagg, leker, is
Juni, uke 24	Pride	Bruke regnbuesymbolet Fokus på ulikheter Alle barn har rett til å være den de er Film: Bli med heim, NRK Super

Rammeplanen: «Barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger. Barnehagen skal synliggjøre variasjoner i verdier, religion og livssyn.»

Alle barn skal oppleve at de har en gyldig plass og muligheter i fellesskapet, uavhengig av bakgrunn, funksjonsevne, interesser mm. Barnehagens personale har en betydelig oppgave i å ivareta forskjellighet samtidig med å gjøre barnehagen til en arene som forener.

EGNE NOTATER:

KONTAKTINFORMASJON KALVSJØ BARNEHAGE

Adresse:

Randsfjordslinna 296, 2730 Lunner

Styrer:

Hege Ø. Mathisen

Tlf.: 907 99 394

Mobil: 924 05 297

e-post: hege.mathisen@lunner.kommune.no

For mer info om barnehagen
besøk: www.lunner.kommune.no